

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Muslim reformism in Daghestan

Islamic politics and Muslim education after the Russian Revolution

Sahakyan, N.

Publication date

2021

Document Version

Other version

License

Other

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Sahakyan, N. (2021). *Muslim reformism in Daghestan: Islamic politics and Muslim education after the Russian Revolution*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Muslim Reformism in Daghestan: Islamic Politics and Muslim Education after the Russian Revolution

Summary

My dissertation analyzes the discourse of Daghestani “reformist” Islamic scholars (*‘ulamā’*) after the collapse of the Russian Empire and their attempts to gain religious and political authority in the new post-imperial environment. It covers the years 1917 to 1929, that is, from the 1917 February Revolution in Russia to the first massive repression of scholars of Islam by the Bolsheviks. This was the period of uncertainties, hopes and difficulties that characterized the years of transition from imperial Russia to the Soviet Union.

The conflicting state-building projects of those days opened a space up for debates on the future political order. While most historical work centers on events and actors in Petrograd/Leningrad and Moscow, I investigate the situation in the North Caucasus, on the fringes of the former Russian Empire. My work is based on a broad array of Arabic-language texts composed by Daghestani *‘ulamā’*. These texts include historical treatises, articles in periodicals, political poetry and several prominent examples of autobiographical writing. These texts enable us to peer into the individual dimension of these revolutionary events.

The first chapter focuses on the political situation in Daghestan after the victory of the February Revolution. Throughout the chapter, I examine the main

political events in Daghestan, in particular, political assemblies and elections, re-evaluating the roles of the central actors in Daghestan. By discussing both the historiography and the primary sources, I demonstrate how the historiography of Daghestan was shaped by the Bolsheviks, who minimized the roles of Daghestani Muslim actors such as Sufi shaykhs and scholars. The primary sources of the time show that the main struggle for power unfolded among three leaders with political ambitions, namely Najm al-Dīn Gotsinkii, Uzun Ḥajjī Saltinskii and 'Alī Ḥajjī Akushinskii. These three men were recognized as leading religious authorities and had their home bases in different parts of Daghestan.

In multi-ethnic Daghestan, people mainly followed the religious leaders who came from their own ethnic domains. While Avar Najm al-Dīn Gotsinkii and Uzun Ḥajjī Saltinskii were the most influential and respected '*ulamā*' in the Avar region of Daghestan, the people of the Dargi region mainly followed Shaykh 'Alī Ḥajjī Akushinskii, who was of Dargi origin. The urban regions of Daghestan that were populated by Kumyks were more inclined to follow reformist '*ulamā*' such as Abū Sufyān Akaev. The influence of the Bolsheviks was also limited to the urban regions of Daghestan.

Saltinskii and Gotsinskii attempted to establish an Islamic state (imamate) and were opposed by other Sufi leaders, Bolsheviks and reformists. The confrontation between Akushinskii and Gotsinskii resulted in the political failure of these leaders and enabled the Bolsheviks to seize power in Daghestan. However, all these camps were flexible in their political agendas; at times changing political situations pushed ideological opponents into alliances. The Daghestani reformists were one of these flexible groups who found cooperation with the Bolsheviks—among whom the leading figures were Alibek Takho-Godi, Jalāl al-Dīn Korkmasov and Makhach Dakhadaev—a possible way to implement their own agenda. The main figures among the reformists were Abū Sufyān Akaev, 'Alī Kaiaev and Muḥammad-Qādī Dibirov. The Sovietization of Daghestan gradually reduced the social field of Islamic law and resulted in the repression of non-Bolshevik authorities, including the reformists.

In the second chapter, I analyze the discourse of the '*ulamā*' over the ideal state model for Daghestan and the concept of freedom in that context. Here the main focus is on the perception of the model of an imamate among the Daghestani reformists and their claims that an imamate was not a model that

could guarantee the newly-gained freedom. Nevertheless, the main debates over this issue were strongly rooted in the existing Islamic discourse, and the reformists made use of religious arguments to defeat their religious enemies. These debates were a combination of religious and political reasoning, and they dominated in the North Caucasus of those years.

The third chapter investigates the discourse of the Daghestani *‘ulamā’* over education and the languages of instruction. This chapter demonstrates that education became the main shared platform for reformists and Bolsheviks. The reform-minded scholars’ confrontation with the traditionalist *‘ulamā’* made the former seek cooperation with the socialists. Though the Bolsheviks and the reformists shared the same rhetoric in this sphere, the actual aims of reformists and Bolsheviks greatly differed. Next to the education and school issues, the language of instruction was another key topic which was discussed by the *‘ulamā’*. The choice for a particular language was linked to the state model that these scholars desired to establish. An Islamic state ruled by an *imām* would have Arabic as the main language of instruction, while a semi-secular government (whether independent or having autonomy within Russia) would see the Daghestani vernacular languages as the main languages of instruction and Arabic as the language for religion. Finally, a Daghestan conceived of as a subject of Russia would have Russian as the dominant language. These were the three models envisaged by the Daghestani *‘ulamā’*. Analysis of the sources demonstrate a direct link between the choice of political project and the preferred language of instruction.

In the final chapter of my dissertation, I focus on the reformist project of representing themselves, the reformists, as the major religious authority in Soviet Daghestan. Based on the Arabophone journal *Bayān al-Ḥaqā’iq*, I demonstrate that in the 1920s, the Daghestani reformists sought to become the guardians of pure Islam. The reformists used this “orthodox” position to attack their influential Sufi opponents. While the reformists rarely attacked individual shaykhs, and while never negating the legitimacy of Sufism per se, the reformist critique of contemporary Sufi practices in Daghestan (such as pilgrimages) was very sharp. Their Muslim opponents began to accuse them of “Wahhabism” and to back this up constructed a lineage going back to the Wahhabis of Saudi-Arabia; in response, the reformists themselves began to launch attacks on Wahhabism, obviously to clear their names.

In the concluding part of this thesis, I switch perspectives and treat the Daghestani reformists as a social group, following the circumstances and environment where the reformists emerged as a group. Both throughout the thesis and in its conclusion, I trace the main sources of influences on the Daghestani reformists. I have identified two significant sources that had a great deal of influence on the reformists of Daghestan: the Jadīds of Russia (Central Asia, the Volga-Ural and Crimea) and the reformists of Egypt. The influence of figures such as Muḥammad ‘Abduh and Rashīd Riḍā on the Daghestani reformists is especially obvious in the spheres of reforming religion and restoring Islam’s purity. This Egyptian influence reached Daghestan both directly and indirectly, i.e., through the Tatar and Central Asian Jadīds. In the case of education reforms and schooling methods, the Russian Jadīds were the main source of inspiration for the Daghestani reformists. By comparing the Daghestani reformists to similar circles of Russian Muslims, I demonstrate that despite the unique characteristics of the Daghestani reformists, which were conditioned by regional socio-political factors, they were still a part of the broader Jadīd movement.

Moslim reformisme in Dagestan: Islamitische politiek en Moslim Onderwijs na de Russische Revolutie

Samenvatting

Mijn scriptie analyseert het discours van de “reformistische” islamitische geleerden van Dagestani (“ulamā”) na de ineenstorting van het Russische Rijk en hun pogingen om religieus en politiek gezag te verwerven in de nieuwe post-imperiale omgeving. Het beslaat de jaren 1917 tot 1929, dat wil zeggen van de Februarirevolutie in Rusland tot de eerste massale onderdrukking van islamitische geleerden door de bolsjewieken. Dit was het tijdperk van onzekerheden, hoop en moeilijkheden die de jaren van de overgang van het keizerlijke Rusland naar de Sovjet-Unie kenmerkten.

De tegenstrijdige projecten voor de opbouw van de staat van die tijd openen een ruimte voor debatten over de toekomstige politieke orde. Terwijl het meeste historische werk zich concentreert op gebeurtenissen en actoren in Petrograd/Leningrad en Moskou, onderzoek ik de situatie in de Noordelijke Kaukasus, aan de rand van het voormalige Russische Rijk. Mijn werk is gebaseerd op een breed scala aan Arabisch-talige teksten, gecomponeerd door Dagestani ‘ulamā’. Deze teksten bevatten onder meer historische verhandelingen, artikelen in tijdschriften, politieke poëzie en enkele prominente voorbeelden van autobiografisch schrijven. Deze teksten

stellen ons in staat om in de individuele dimensie van deze revolutionaire gebeurtenissen te kijken.

Het eerste hoofdstuk gaat over de politieke situatie in Dagestan na de overwinning van de Februarirevolutie. Gedurende het hele hoofdstuk onderzoek ik de belangrijkste politieke gebeurtenissen in Dagestan, met name politieke vergaderingen en verkiezingen, waarbij ik de rol van de centrale actoren in Dagestan opnieuw evalueer. Door zowel de geschiedschrijving als de primaire bronnen te bespreken, laat ik zien hoe de geschiedschrijving van Dagestan is gevormd door de bolsjewieken, die de rol van de Dagestaanse moslim actoren, zoals Soefi shaykhs en geleerden, tot een minimum hebben beperkt. De primaire bronnen van de tijd laten zien dat de belangrijkste strijd om de macht zich ontvouwde tussen drie leiders met politieke ambities, namelijk Najm al-Dīn Gotsinskii, Uzun Ḥajjī Saltinskii en ‘Alī Ḥajjī Akushinskii. Deze drie mannen werden erkend als leidende religieuze autoriteiten en hadden hun thuisbasis in verschillende delen van Dagestan.

In het multi-etnische Dagestan volgden mensen vooral de religieuze leiders die uit hun eigen etnische domeinen kwamen. Terwijl Avar Najm al-Dīn Gotsinskii en Uzun Ḥajjī Saltinskii de meest invloedrijke en gerespecteerde ‘ulamā’ waren in de Avar regio van Daghestan, volgden de mensen van de Dargi regio voornamelijk Shaykh ‘Alī Ḥajjī Akushinskii, die van oorsprong Dargi was. De stedelijke regio’s van Dagestan die bevolkt werden door Kumyks waren meer geneigd om de reformistische ‘ulamā’ zoals Abū Sufyān Akaev te volgen. De invloed van de bolsjewieken was ook beperkt tot de stedelijke regio’s van Dagestan.

Saltinskii en Gotsinskii probeerden een islamitische staat op te richten (imamate) en werden tegengewerkt door andere Soefi-leiders, bolsjewieken en reformisten. De confrontatie tussen Akushinskii en Gotsinskii leidde tot het politieke falen van deze leiders en stelde de bolsjewieken in staat om de macht in Dagestan te grijpen. Al deze kampen waren echter flexibel in hun politieke agenda’s; veranderende politieke situaties duwden ideologische tegenstanders soms in bondgenootschappen. De Dagestaanse reformisten waren één van deze flexibele groepen die samenwerking vonden met de bolsjewieken - waaronder Alibek Takho-Godi, Jalāl al-Dīn Korkmasov en Makhach Dakhadaev - een mogelijke manier om hun eigen agenda uit te voeren. De belangrijkste figuren onder de hervormers waren Abū Sufyān Akaev, ‘Alī Kaiaev en Muḥammad-Qāḍī

Dibirov. De Sovjettisering van Dagestan verminderde geleidelijk het sociale terrein van het islamitische recht en resulteerde in de onderdrukking van de niet-bolsjewistische autoriteiten, met inbegrip van de reformisten.

In het tweede hoofdstuk analyseer ik het discours van 'ulamā' over het ideale staatsmodel voor Dagestan en het begrip vrijheid in die context. Hierbij staat de perceptie van het model van een imamate onder de Dagestaanse reformisten centraal en hun beweringen dat een imamate geen model was dat de nieuw verworven vrijheid kon garanderen. Toch waren de belangrijkste debatten over dit onderwerp sterk geworteld in het bestaande islamitische discours en maakten de reformisten gebruik van religieuze argumenten om hun religieuze vijanden te verslaan. Deze debatten waren een combinatie van religieuze en politieke redeneringen en domineerden in die jaren in de Noordelijke Kaukasus.

Het derde hoofdstuk onderzoekt het discours van het Dagestani 'ulamā' over onderwijs en de onderwijstalen. Dit hoofdstuk laat zien dat het onderwijs het belangrijkste gemeenschappelijke platform voor reformisten en bolsjewieken is geworden. De confrontatie van de hervormingsgezinde geleerden met de traditionalistische 'ulamā' zorgde ervoor dat de eerstgenoemden de samenwerking met de socialisten zochten. Hoewel de bolsjewieken en de reformisten op dit gebied dezelfde retoriek deelden, verschilden de eigenlijke doelen van de reformisten en de bolsjewieken sterk. Naast de onderwijskundige en schoolse thema's was ook de onderwijstaal een belangrijk onderwerp dat door de 'ulamā' werd besproken. De keuze voor een bepaalde taal werd gekoppeld aan het staatsmodel dat deze geleerden wilden opstellen. Een islamitische staat die geregeerd wordt door een imām zou het Arabisch als de belangrijkste onderwijstaal hebben, terwijl een semi-seculiere overheid (die onafhankelijk is of autonomie heeft binnen Rusland) de Dagestani volkstalen zou zien als de belangrijkste onderwijstalen en het Arabisch als de taal voor religie. Tot slot zou een Dagestan als onderwerp van Rusland het Russisch als dominante taal hebben. Dit waren de drie modellen die het Dagestani 'ulamā' voor ogen had. Analyse van de bronnen toont een direct verband aan tussen de keuze van het politieke project en de voorkeurstalen van het onderwijs.

In het laatste hoofdstuk van mijn scriptie richt ik me op het reformistische project om zichzelf, de reformisten, te vertegenwoordigen als de grote religieuze autoriteit in Sovjet-Dagestan. Op basis van het tijdschrift *Bayān al-Ḥaqā'iq*, laat

ik zien dat de Dagestani reformisten in de jaren twintig van de vorige eeuw probeerden de beschermers van de pure Islam te worden. De reformisten gebruikten deze “orthodoxe” positie om hun invloedrijke Soefi-tegenstanders aan te vallen. Terwijl de reformisten zelden individuele shaykhs aanvielen en de legitimiteit van het Soefisme op zich nooit teniet deden, was de reformistische kritiek op de hedendaagse Soefi-praktijken in Daghestan (zoals pelgrimstochten) zeer scherp. Hun moslim tegenstanders begonnen hen te beschuldigen van “Wahhabisme” en om dit te ondersteunen werd er een lijn getrokken die teruggaat naar de Wahhabi’s van Saoedi-Arabië; als reactie daarop begonnen de reformisten zelf met aanvallen op het Wahhabisme, duidelijk om hun namen te zuiveren.

In het afsluitende deel van deze scriptie wissel ik van perspectief en behandel ik de Dagestani reformisten als een sociale groep, waarbij ik de omstandigheden en de omgeving waarin de reformisten als groep zijn ontstaan, volg. Zowel in de scriptie als in de conclusie traceer ik de belangrijkste bronnen van invloed op de Dagestani reformisten. Ik heb twee belangrijke bronnen geïdentificeerd die veel invloed hebben gehad op de hervormers van Dagestan: de Jadīds van Rusland (Centraal-Azië, de Wolga-Oeral en de Krim) en de hervormers van Egypte. De invloed van figuren als Muḥammad ‘Abduh en Rashīd Riḍā op de Dagestani reformisten is vooral duidelijk op het gebied van de hervorming van de religie en het herstel van de zuiverheid van de Islam. Deze Egyptische invloed bereikte Dagestan zowel direct als indirect, dus via de Tataren en de Centraal-Aziatische Jadīds. In het geval van onderwijshervormingen en onderwijsmethoden waren de Russische Jadīds de belangrijkste bron van inspiratie voor de Dagestani reformisten. Door de Dagestani reformisten te vergelijken met soortgelijke kringen van Russische moslims, laat ik zien dat ondanks de unieke kenmerken van de Dagestani reformisten, die werden geconditioneerd door regionale sociaal-politieke factoren, zij nog steeds deel uitmaakten van de bredere Jadīd-beweging.